Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

12 päivänä toukokuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus – 54 artikla – Euroopan unionin perusoikeuskirja – 50 artikla – Ne bis in idem -periaate – SEUT 21 artikla – Henkilöiden vapaa liikkuvuus – Interpolin punainen ilmoitus – Direktiivi (EU) 2016/680 – Tällaiseen ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus

Asiassa C-505/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Verwaltungsgericht Wiesbaden (Wiesbadenin hallintotuomioistuin, Saksa) on esittänyt 27.6.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 3.7.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

WS

vastaan

Saksan liittotasavalta,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti R. Silva de Lapuerta, jaostojen puheenjohtajat J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Kumin ja N. Wahl sekä tuomarit T. von Danwitz, F. Biltgen, P. G. Xuereb (esittelevä tuomari), L. S. Rossi, I. Jarukaitis ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Krausenböck,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.7.2020 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– WS, edustajinaan aluksi S. Wolff ja J. Adam, sittemmin J. Adam ja S. Schomburg, Rechtsanwälte,

– Saksan liittotasavalta, asiamiehinään M. Meyer, L. Wehle ja A. Hansen,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

– Belgian hallitus, asiamiehinään aluksi C. Van Lul, M. Van Regemorter, M. Jacobs, C. Pochet, J.-C. Halleux ja P.-J. De Grave, sittemmin M. Van Regemorter, M. Jacobs, C. Pochet, J.-C. Halleux ja P.-J. De Grave,

– Tšekin hallitus, asiamiehinään T. Machovičová, M. Smolek ja J. Vláčil,

– Tanskan hallitus, asiamiehinään aluksi J. Nymann-Lindegren, P. Z. L. Ngo ja M. S. Wolff, sittemmin J. Nymann-Lindegren ja M. S. Wolff,

– Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller ja D. Klebs,

– Kreikan hallitus, asiamiehinään S. Charitaki, E.-M. Mamouna ja A. Magrippi,

– Espanjan hallitus, asiamiehenään L. Aguilera Ruiz,

– Ranskan hallitus, asiamiehinään A.-L. Desjonquères, A. Daniel, D. Dubois ja T. Stehelin,

– Kroatian hallitus, asiamiehenään G. Vidović Mesarek,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. K. Bulterman ja M. H. S. Gijzen,

– Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,

– Romanian hallitus, asiamiehinään aluksi C.-R. Canțăr, S.-A. Purza ja E. Gane, sittemmin E. Gane ja S.-A. Purza,

– Suomen hallitus, asiamiehenään M. Pere,

– Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään Z. Lavery, avustajanaan C. Knight, barrister,

– Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wasmeier, D. Nardi ja H. Kranenborg,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.11.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin Schengenissä 19.6.1990 ja joka tuli voimaan 26.3.1995 (EYVL 2000, L 239, s. 19; jäljempänä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus), 54 artiklan, Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 50 artiklan, SEUT 21 artiklan sekä luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta

liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680 (EUVL 2016, L 119, s. 89), ja erityisesti tämän direktiivin 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 8 artiklan 1 kohdan, tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat WS ja Saksan liittotasavalta, jota edustaa Bundeskriminalamt (liittovaltion rikospoliisivirasto, Saksa; jäljempänä BKA), ja joka koskee toimenpiteitä, jotka Saksan liittotasavallan on toteutettava suojatakseen WS:ää niiltä kielteisiltä seurauksilta, joita siitä, että kolmannen valtion pyynnöstä on julkaistu Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) (jäljempänä Interpol) antama punainen ilmoitus, voi aiheutua WS:n vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden käyttämiselle.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

Interpolin perussääntö

3 Interpolin perussäännön, joka hyväksyttiin 1956 Wienissä ja jota on viimeksi muutettu 2017 (jäljempänä Interpolin perussääntö), 2 artiklan a alakohdan mukaan yksi Interpolin tavoitteista on ”kaikkien rikospoliisiviranomaisten mahdollisimman laajan keskinäisen avunannon varmistaminen ja edistäminen eri maiden lainsäädännön rajoissa ja ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen hengessä”.

4 Tämän perussäännön 31 artiklassa määrätään seuraavaa:

”[Interpolin] tavoitteiden edistäminen edellyttää jatkuvaa ja aktiivista yhteistyötä sen jäsenten kanssa, joiden tulisi tehdä maidensa lainsäädännön puitteissa kaikkensa osallistuakseen tehokkaasti sen toimintaan.”

Interpolin tietojenkäsittelyä koskevat säännöt

5 Interpolin tietojenkäsittelyä koskevien sääntöjen, jotka annettiin 2011 ja joita on viimeksi muutettu 2019 (jäljempänä Interpolin tietojenkäsittelyä koskevat säännöt), 1 artiklan 7 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Näissä säännöissä tarkoitetaan:

– –

7. kansallisella keskusvirastolla elintä, jonka [Interpolin jäsen]valtio on nimennyt hoitamaan [Interpolin perussäännön] 32 artiklassa tarkoitettuja yhteystehtäviä.”

6 Kyseisten sääntöjen 73 artiklan, jonka otsikko on ”Interpolin ilmoitusjärjestelmä”, 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Interpolin ilmoitusjärjestelmä muodostuu tietyissä tarkoituksissa julkaistavista värikoodatuista ilmoituksista ja erityisistä ilmoituksista, jotka julkaistaan erityisen yhteistyön yhteydessä, joka ei kuulu edellä mainittujen ilmoitusluokkien alaan.”

7 Mainittujen sääntöjen 80 artiklassa, jonka otsikko on ”Ilmoitusten täytäntöönpano”, määrätään seuraavaa:

”1. Kansalliset keskusvirastot lähettävät

a) viipymättä ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kaikille maansa toimivaltaisille viranomaisille kaikki vastaanottamiinsa ilmoituksiin sisältyvät tiedot sekä näitä ilmoituksia koskevat päivitykset;

_ _”

8 Samojen sääntöjen 82 artiklassa, jonka otsikko on ”Punaisten ilmoitusten tarkoitus”, määrätään seuraavaa:

”Punaiset ilmoitukset julkaistaan kansallisen keskusviraston tai kansainvälisen elimen, jolla on tutkinta- ja syytevaltuudet rikosasioissa, pyynnöstä etsityn henkilön olinpaikan selvittämiseksi, hänen säilöön ottamisekseen, kiinni ottamisekseen tai hänen liikkumisensa rajoittamiseksi hänen luovuttamisekseen tai muuta laillista toimenpidettä varten.”

9 Interpolin tietojenkäsittelyä koskevien sääntöjen 83 artiklan, jonka otsikko on ”Punaisten ilmoitusten julkaisemista koskevat erityiset edellytykset”, 2 kohdan b alakohdassa määrätään, että punainen ilmoitus voidaan julkaista vain, jos on toimitettu riittävästi oikeudellisia tietoja, joihin kuuluu viittaus voimassa olevaan pidätysmääräykseen tai vaikutuksiltaan vastaavaan tuomioistuimen ratkaisuun.

10 Kyseisten sääntöjen 87 artiklassa, jonka otsikko on ”Toimenpiteet, kun etsityn henkilön olinpaikka on selvinnyt”, määrätään seuraavaa:

”Seuraavat toimenpiteet toteutetaan, jos henkilön, josta on annettu punainen ilmoitus, olinpaikka selvitetään:

a) Maan, jossa etsityn henkilön olinpaikka on, on
   (i) viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneelle kansalliselle keskusvirastolle tai kansainväliselle elimelle ja pääsihteeristölle henkilön löytymisestä, jollei kansallisesta lainsäädännöstä ja sovellettavista kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu;
   (ii) toteutettava kaikki muut kansallisen lainsäädännön ja sovellettavien kansainvälisten sopimusten mukaiset toimenpiteet, kuten etsityn henkilön väliaikainen kiinniotto tai hänen liikkumisensa valvonta tai rajoittaminen.

b) Kansallisen keskusviraston tai kansainvälisen elimen, josta ilmoitus on peräisin, on saatuaan tiedon siitä, että etsityn henkilön olinpaikka on toisessa maassa, toimittava välittömästi ja erityisesti huolehdittava siitä, että se lähettää sen maan, jossa henkilö oleskelee, tai pääsihteerin pyynnöstä viipymättä tiedot ja niitä tukevat asiakirjat kyseessä olevaa tapausta varten vahvistetussa määräajassa.

_ _”

Unionin oikeus

Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus

11 Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen III osaston 3 luvussa, jonka otsikko on ”Ne bis in idem -periaatteen soveltamisesta”, olevassa 54 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Henkilöä, jota koskevassa asiassa sopimuspuoli on antanut lainvoimaisen tuomion, ei voida syyttää samasta teosta toisen sopimuspuolen toimesta edellyttäen, että tämä henkilö on tuomion saatuaan suorittanut rangaistuksensa tai parhaillaan suorittaa sitä taikka että sitä ei voida tuomion antaneen sopimuspuolen lain mukaan enää suorittaa.”

12 Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 57 artiklan 1 ja 2 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”1. Jos sopimuspuoli syyttää henkilöä rikoksesta ja jos tämän sopimuspuolen toimivaltaisilla viranomaisilla on syytä epäillä, että syyte koskee samaa tekoa, josta toinen sopimuspuoli on hänet jo kerran lainvoimaisesti tuominnut, näiden viranomaisten on tarpeelliseksi katsoessaan pyydettävä asianomaiset tiedot sen sopimuspuolen toimivaltaisilta viranomaisilta, jonka alueella tuomio on annettu.

2. Pyydetyt tiedot on annettava mahdollisimman pikaisesti, ja ne on otettava huomioon päätettäessä meneillään olevan käsittelyn jatkamisesta.”

Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välinen luovutussopimus

13 Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 25.6.2003 tehdyssä sopimuksessa (EUVL 2003, L 181, s. 27; jäljempänä EU:n ja Yhdysvaltojen välinen sopimus) ei, lukuun ottamatta kuolemanrangaistusta koskevaa 13 artiklaa, määrätä erityisistä luovuttamisesta kieltäytymisen perusteista.

14 Kyseisen sopimuksen 17 artiklassa, jonka otsikko on ”Poikkeamattomuus”, määrätään seuraavaa:

”1. Tämä sopimus ei estä pyynnön vastaanottanutta valtiota käyttämästä pyynnön epäämisen perusteena asiaa, joka ei kuulu tämän sopimuksen piiriin, mutta josta säädetään jonkin jäsenvaltion ja Amerikan yhdysvaltojen välisessä voimassa olevassa kahdenvälisessä rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevassa sopimuksessa.

2. Jos pyynnön vastaanottaneen valtion perustuslain periaatteet tai valtiota sitovat lopulliset oikeudelliset päätökset estävät sitä täyttämästä sen luovuttamisvelvoitetta ja jos tässä sopimuksessa tai sovellettavassa kahdenvälisessä sopimuksessa ei ole asian ratkaisua koskevia määräyksiä, pyynnön vastaanottanut ja pyynnön esittänyt valtio kuulevat toisiaan.”

Direktiivi 2016/680

15 Direktiivin 2016/680 johdanto-osan 2, 25 ja 64 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Sen vuoksi niissä periaatteissa ja säännöissä, jotka koskevat luonnollisten henkilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä, olisi henkilöiden kansalaisuudesta ja asuinpaikasta riippumatta otettava huomioon heidän perusoikeutensa ja -vapautensa ja erityisesti oikeus henkilötietojen suojaan. Tällä direktiivillä pyritään tukemaan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen kehittämistä.

– –

(25) Kaikki jäsenvaltiot ovat [Interpolin] jäseniä. Toimeksiantonsa mukaisesti Interpol vastaanottaa, säilyttää ja jakaa henkilötietoja auttaakseen toimivaltaisia viranomaisia kansainvälisen rikollisuuden ehkäisemisessä ja torjunnassa. Sen vuoksi unionin ja Interpolin yhteistyötä on aiheellista tiivistää edistämällä tehokasta henkilötietojen vaihtoa ja turvaamalla samalla perusoikeuksien ja -vapauksien noudattaminen henkilötietojen automaattisessa käsittelyssä. Kun henkilötietoja siirretään unionista Interpolille ja siihen jäseniä lähettäviin maihin, olisi sovellettava tätä direktiiviä ja erityisesti sen kansainvälisiä siirtoja koskevia säännöksiä. – –

– –

(64) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tietoja siirretään kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle vain, jos se on tarpeen rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten, ja jos rekisterinpitäjä kolmannessa maassa tai kansainvälisessä järjestössä on tässä direktiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. – – Tietoja voidaan siirtää, jos [Euroopan] komissio on päättänyt, että kyseinen kolmas maa tai kansainvälinen järjestö huolehtii tietosuojan riittävyydestä, tai jos on toteutettu asianmukaiset suojatoimet tai jos sovelletaan erityistilanteita koskevia poikkeuksia. Kun henkilötietoja siirretään unionista kolmansissa maissa tai kansainvälisissä järjestöissä oleville rekisterinpitäjille, henkilötietojen käsittelijöille tai muille vastaanottajille, ei tulisi vaarantaa luonnollisten henkilöiden henkilötietojen suojan tasoa, joka unionissa perustuu tähän direktiiviin, ei myöskään tapauksissa, joissa kolmannesta maasta tai kansainväliseltä järjestöltä vastaanotettuja henkilötietoja siirretään edelleen samassa tai muussa kolmannessa maassa tai muussa kansainvälisessä järjestössä oleville rekisterinpitäjille tai henkilötietojen käsittelijöille.”

16 Kyseisen direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt luonnollisten henkilöiden suojelulle toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten.”

17 Tämän direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan direktiiviä ”sovelletaan toimivaltaisten viranomaisten 1 artiklan 1 kohdassa säädettyjä tarkoituksia varten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn”.

18 Saman direktiivin 3 artiklan 2 ja 7 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

2) ’käsittelyllä’ toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai muutoin, kuten tietojen keräämistä, tallentamista, järjestämistä, jäsentämistä, säilyttämistä, muokkaamista tai muuttamista, hakua, kyselyä, käyttöä, tietojen luovuttamista siirtämällä, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, tietojen yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista, poistamista tai tuhoamista;

– –

7) ’toimivaltaisella viranomaisella’
   a) kaikkia viranomaisia, joiden toimivalta kattaa rikosten ennalta estämisen, tutkimisen, paljastamisen tai rikoksiin liittyvät syytetoimet tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanon, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelu ja tällaisten uhkien ehkäisy; tai
   b) kaikkia muita elimiä tai yksiköitä, joille on jäsenvaltion lainsäädännössä annettu tehtäväksi käyttää julkista valtaa tai valtuuksia rikosten ennalta estämiseen, tutkimiseen, paljastamiseen tai rikoksiin liittyviin syytetoimiin tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoon, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelu ja tällaisten uhkien ehkäisy”.

19 Direktiivin 2016/680 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilötietojen käsittelyä koskevat periaatteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että

a) henkilötietoja käsitellään lainmukaisesti ja asianmukaisesti;

b) henkilötiedot kerätään tiettyjä nimenomaisia ja laillisia tarkoituksia varten, eikä niitä käsitellä näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla;

c) henkilötiedot ovat asianmukaisia ja olennaisia eivätkä ne ole liian laajoja niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään;

– –”

20 Kyseisen direktiivin 7 artiklan, jonka otsikko on ”Henkilötietojen erottelu ja henkilötietojen laadun varmentaminen”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos ilmenee, että on siirretty virheellisiä henkilötietoja tai että henkilötietoja on siirretty lainvastaisesti, on asiasta ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle. Tällaisessa tapauksessa henkilötiedot on oikaistava, poistettava tai niiden käsittelyä on rajoitettava 16 artiklan mukaisesti.”

21 Mainitun direktiivin 8 artiklassa, jonka otsikko on ”Käsittelyn lainmukaisuus”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että käsittely on lainmukaista ainoastaan jos ja vain siltä osin kuin se on tarpeen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi 1 artiklan 1 kohdan tarkoitusta varten ja se perustuu unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön.

2. Jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säännellään tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa käsittelyä, on täsmennettävä ainakin käsittelyn tavoitteet, käsiteltävät henkilötiedot ja käsittelyn tarkoitukset.”

22 Saman direktiivin 16 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeus henkilötietojen oikaisemiseen tai poistamiseen sekä käsittelyn rajoittamiseen”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on vaadittava, että rekisterinpitäjä poistaa henkilötiedot ilman aiheetonta viivytystä ja säädettävä rekisteröidyn oikeudesta saada rekisterinpitäjä poistamaan rekisteröityä koskevat henkilötiedot ilman aiheetonta viivytystä, jos tietojen käsittely rikkoo 4, 8 tai 10 artiklan nojalla annettuja säännöksiä tai jos henkilötiedot on poistettava rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.”

23 Direktiivin 2016/680 V luku, jonka otsikko on ”Henkilötietojen siirrot kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille”, sisältää 35–40 artiklan ja koskee erityisesti edellytyksiä, joilla henkilötietoja voidaan siirtää kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille.

24 Tämän direktiivin 36 artiklan, jonka otsikko on ”Siirto tietosuojan riittävyyttä koskevan päätöksen perusteella”, 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että henkilötietojen siirto johonkin kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle voidaan toteuttaa, jos komissio on päättänyt, että kyseinen kolmas maa, kolmannen maan alue tai vähintään yksi erityinen sektori tai kyseinen kansainvälinen järjestö tarjoaa riittävän tietosuojan tason.

25 Mainitun direktiivin 37 artiklan, jonka otsikko on ”Asianmukaisia suojatoimia edellyttävä siirto”, 1 kohdassa säädetään, että jollei tällaista päätöstä ole tehty, jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että henkilötietoja voidaan siirtää kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle, jos oikeudellisesti sitovassa välineessä on määrätty asianmukaiset suojatoimet, joilla varmistetaan henkilötietojen suoja, tai rekisterinpitäjä on arvioinut kaikkia henkilötietojen siirtoon liittyviä seikkoja ja katsoo, että henkilötietojen suojaamiseksi on toteutettu asianmukaiset suojatoimet.

26 Saman direktiivin 40 artiklassa, jonka otsikko on ”Kansainvälinen yhteistyö henkilötietojen suojaamiseksi”, säädetään, että komission ja jäsenvaltioiden on toteutettava kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen suhteen asianmukaiset toimet, joilla kehitetään kansainvälisiä yhteistyökeinoja, jotta voidaan edistää henkilötietojen suojaamista koskevan lainsäädännön tosiasiallista täytäntöönpanoa, ja tarjotaan keskinäistä kansainvälistä apua tämän lainsäädännön täytäntöönpanossa.

Saksan oikeus

27 Strafprozessordnungin (rikosprosessilaki, jäljempänä StPO) 153a §:n 1 momentissa säädetään sellaisten rikosten osalta, joista on säädetty rangaistukseksi sakkoa tai vankeusrangaistus, jonka vähimmäiskesto on vähemmän kuin yksi vuosi, että Saksan syyttäjäviranomainen voi yleensä pääasian oikeudenkäynnin aloittamiseen toimivaltaisen tuomioistuimen ja rikosoikeudellisen

menettelyn kohteena olevan henkilön suostumuksin tilapäisesti luopua syytteen nostamisesta ja asettaa kyseiselle henkilölle ehtoja ja määräyksiä, kuten rahasumman maksaminen hyväntekeväisyyteen tai valtiokonttoriin, kun nämä ehdot ja määräykset ovat omiaan poistamaan yleisen intressin syytetoimien aloittamiseen ja kun rikoksen vakavuus ei tätä estä. Samassa pykälässä säädetään, että jos rikosoikeudellisen menettelyn kohteena oleva henkilö noudattaa näitä ehtoja ja määräyksiä, kyseessä olevasta teosta ei enää voida nostaa syytettä tässä säännöksessä tarkoitettuna rikoksena.

28 Liittovaltion rikospoliisista ja liittovaltion ja osavaltioiden välisestä rikospoliisin alaan liittyvästä yhteistyöstä 1.6.2017 annetun lain (Gesetz über das Bundeskriminalamt und die Zusammenarbeit des Bundes und der Länder in kriminalpolizeilichen Angelegenheiten; BGBl. 2017 I, s. 1354) 3 §:n 1 momentin mukaan BKA on Saksan liittotasavallan kansallinen keskusvirasto Interpolin kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

29 Interpol julkaisi vuonna 2012 Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä Saksan kansalaista WS:ää koskevan punaisen ilmoituksen (jäljempänä WS:ää koskeva punainen ilmoitus) hänen olinpaikkansa selvittämiseksi, hänen kiinni ottamisekseen, hänen säilöön ottamisekseen tai hänen liikkumisensa rajoittamiseksi hänen mahdollista Yhdysvaltoihin luovuttamistaan varten. Tämä punainen ilmoitus perustui Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten antamaan pidätysmääräykseen, joka koski muun muassa WS:ää vastaan esitettyjä lahjontasyytteitä.

30 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen Verwaltungsgericht Wiesbadenin (Wiesbadenin hallintotuomioistuin, Saksa) mukaan Staatsanwaltschaft München I (Münchenin syyttäjäviranomainen I, Saksa) oli jo ennen ilmoituksen julkaisemista aloittanut WS:ää koskevan esitutkintamenettelyn, joka koski samoja tekoja kuin mainittu punainen ilmoitus. Tämä menettely oli lopetettu 27.1.2010 tehdyllä päätöksellä sen jälkeen, kun WS oli suorittanut tietyn rahasumman StPO:n 153a §:n 1 momentin mukaisesti. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan pääasiassa kyseessä olevia tekoja koskeva syyteoikeus oli siis rauennut Saksassa.

31 Oltuaan yhteydessä WS:ään BKA sai vuonna 2013 pyynnöstään Interpolin tekemään kyseiseen punaiseen ilmoitukseen lisäyksen, jossa todettiin, että BKA katsoi, että ne bis in idem -periaatetta, jonka mukaan henkilöä ei voida syyttää kahdesti samasta rikoksesta, sovellettiin tekoihin, joita tämä ilmoitus koski.

32 WS nosti vuonna 2017 ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa kanteen Saksan liittotasavaltaa vastaan, jota BKA edusti. WS vaati, että kyseinen jäsenvaltio velvoitetaan toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet mainitun punaisen ilmoituksen poistamiseksi. WS:n mukaan häntä koskeva punainen ilmoitus merkitsi, että hän ei voinut matkustaa jäsenvaltioon tai valtioon, joka on sopimuspuolena tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välisessä, Schengenissä 14.6.1985 allekirjoitetussa sopimuksessa (EYVL 2000, L 239, s. 13) (jäljempänä sopimusvaltio), lukuun ottamatta Saksan liittotasavaltaa, ilman vaaraa joutua otetuksi kiinni, koska jäsenvaltiot ja sopimusvaltiot olivat tämän punaisen ilmoituksen julkaisemisen johdosta merkinneet hänet etsittyjen henkilöiden tietokantoihinsa. WS katsoo yhtäältä, että tämä tilanne on Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan ja SEUT

21 artiklan vastainen, ja toisaalta, että jäsenvaltioiden viranomaisten suorittama hänen mainittuun punaiseen ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojensa kaikki käsittely on tämän vuoksi direktiivin 2016/680 säännösten vastaista.

33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että Interpolin antamaan punaiseen ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojen käsittelyä säännellään direktiivin 2016/680 4 artiklan 1 kohdassa ja 8 artiklan 1 kohdassa. Viimeksi mainitusta säännöksestä seuraa, että tällainen käsittely on lainmukaista ainoastaan siltä osin kuin se yhtäältä on tarpeen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi 1 artiklan 1 kohdan tarkoitusta varten ja toisaalta perustuu unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön. Käsiteltävässä asiassa WS:n henkilötietojen, jotka sisältyvät häntä koskevaan punaiseen ilmoitukseen, käsittely voi siis olla lainmukaista vain, jos se on Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 50 artiklan ja SEUT 21 artiklan kanssa, mukaista.

34 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee sen mukaan, että perusoikeuskirjan 50 artiklassa ja Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa vahvistetun ne bis in idem -periaatteen tarkoituksena on SEU 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella estää se, että henkilöä, jota koskevassa asiassa on jäsenvaltiossa tai sopimusvaltiossa annettu lainvoimainen tuomio ja joka käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, voitaisiin syyttää samoista teoista, joista hänet on jo lainvoimaisesti tuomittu toisessa jäsenvaltiossa tai toisessa sopimusvaltiossa.

35 Lisäksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee sen mukaan, että SEUT 21 artiklaa sovelletaan rikoksen johdosta tapahtuvaan luovuttamiseen myös jäsenvaltion ja kolmannen valtion välisissä suhteissa. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan näin on oltava myös siinä tapauksessa, että Interpolin kaltainen kansainvälinen järjestö toimii välittäjänä julkaisemalla kolmannen valtion pyynnöstä punaisen ilmoituksen, joka koskee henkilön kiinniottamista tai hänen liikkumisensa rajoittamista hänen luovuttamisekseen kyseiseen kolmanteen valtioon. Ainoastaan SEUT 21 artiklan soveltamisalan tällaisella tulkinnalla voidaan poistaa unionin kansalaisten vapaan liikkuvuuden esteet, jotka aiheutuvat siitä, että sen jälkeen, kun he ovat oleskelleet muussa jäsenvaltiossa kuin kotijäsenvaltiossaan, olisi vaarana luovuttaminen kolmanteen valtioon, mikä olisi laitonta, koska se perustuisi syytteeseen, joka olisi unionin oikeuden vastainen, kun otetaan huomioon ne bis in idem -kielto.

36 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan se, että Interpolin antamaan punaiseen ilmoitukseen sisältyviä henkilötietoja syötetään etsittyjä henkilöitä koskeviin kansallisiin tietokantoihin, on direktiivin 2016/680 2 artiklan 1 kohdassa, luettuna yhdessä tämän direktiivin 1 artiklan 1 kohdan kanssa, tarkoitettua henkilötietojen käsittelyä. Mikäli tällaiseen ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojen käsittely kuitenkin olisi lainmukaista vain silloin, kun se on yhteensopivaa Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan kanssa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 50 artiklan sekä SEUT 21 artiklan kanssa, mainitun ilmoituksen julkaisemisen jälkeen jäsenvaltioiden etsittyjen henkilöiden tietokantoihin tallennetut etsintäkuulutukset pitäisi näin ollen, jos mainittu käsittely ei ole yhteensopivaa Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan kanssa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 50 artiklan sekä SEUT 21 artiklan kanssa, poistaa direktiivin 2016/680 7 artiklan 3 kohdan ja 16 artiklan mukaisesti.

37 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että komissio ja jäsenvaltiot eivät ilmeisesti ole käyttäneet Interpolin osalta direktiivin 2016/680 40 artiklassa tarjottua mahdollisuutta antaa sääntöjä kansainvälisestä yhteistyöstä henkilötietojen suojan alalla kolmansien maiden ja

kansainvälisten järjestöjen suhteen. Lisäksi kyseisen direktiivin 36 ja 37 artikla koskevat ainoastaan henkilötietojen siirtämistä Interpolille mutta eivät tällaisten tietojen siirtämistä Interpolilta jäsenvaltioille. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan kyseiseen direktiiviin sisältyy siis lainaukko, joka olisi korjattava. Se, että Interpol siirtää jäsenvaltioille punaisiin ilmoituksiinsa sisältyviä henkilötietoja siitä huolimatta, että ne bis in idem -periaatetta sovelletaan näissä ilmoituksissa tarkoitettuihin tekoihin, eikä huolehdi siitä, että nämä tiedot poistetaan viipymättä, kun niiden käsittely on lainvastaista, herättää sen mukaan vakavia kysymyksiä tämän järjestön luotettavuudesta henkilötietojen suojan alalla.

38 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan pääasian ratkaisu riippuu siis Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan, perusoikeuskirjan 50 artiklan, SEUT 21 artiklan 1 kohdan sekä direktiivin 2016/680 säännösten tulkinnasta. Siinä tapauksessa, että ne bis in idem -periaatetta sovelletaan nyt käsiteltävässä asiassa – mikä tekisi lainvastaista siitä, että kansallisissa tietokannoissa edelleen esitettäisiin kolmannen valtion antama ja Interpolin punaisella ilmoituksella lähetetty WS:ää koskeva etsintäkuulutus –, jäsenvaltiot eivät saisi käsitellä tähän ilmoitukseen sisältyviä henkilötietoja. Tämän vuoksi WS:ää koskevat etsintäkuulutukset, jotka on tallennettu jäsenvaltioiden etsittyjen tietokantoihin mainitun punaisen ilmoituksen julkaisemisen jälkeen, olisi poistettava, ja näin ollen taattaisiin WS:lle oikeus käyttää liikkumisvapauttaan unionissa ja Schengen-alueella.

39 Tässä tilanteessa Verwaltungsgericht Wiesbaden päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklaa, luettuna yhdessä [perusoikeuskirjan] 50 artiklan kanssa, tulkittava siten, että jo rikosoikeudellisen menettelyn aloittaminen saman teon perusteella on kielletty kaikissa [sopimusvaltioissa], kun Saksan syyttäjäviranomainen on päättänyt aloitetun rikosoikeudellisen menettelyn sen jälkeen, kun syytetty on täyttänyt tietyt ehdot ja erityisesti suorittanut määrätyn, syyttäjäviranomaisen vahvistaman rahasumman?

2) Kielletäänkö SEUT 21 artiklan 1 kohdassa jäsenvaltioita panemasta täytäntöön kolmansien valtioiden esittämiä kiinniottoa koskevia pyyntöjä, jotka esitetään kansainvälisen järjestön – kuten Interpolin – kautta, kun kiinniottoa koskevan pyynnön kohteena on unionin kansalainen ja jäsenvaltio, jonka kansalainen hän on, on esittänyt epäilyjä sanotun pyynnön yhdenmukaisuudesta ne bis in idem -periaatteen kanssa kansainväliselle järjestölle ja näin ollen myös muille jäsenvaltioille?

3) Onko SEUT 21 artiklan 1 kohdan määräys esteenä jo rikosoikeudellisen menettelyn aloittamiselle ja väliaikaiselle kiinniottamiselle jäsenvaltioissa, joiden kansalainen asianomainen henkilö ei ole, mikäli se on ristiriidassa ne bis in idem -periaatteen kanssa?

4) Onko direktiivin 2016/680 4 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja 8 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan ja perusoikeuskirjan 50 artiklan kanssa, tulkittava siten, että jäsenvaltiot ovat velvollisia antamaan lainsäädäntöä sen varmistamiseksi, että silloin, kun menettely johtaa syyteoikeuden raukeamiseen, kaikissa valtioissa, jotka ovat [sopimusvaltioita], Interpolin julkaisemien punaisten ilmoitusten, joiden pitäisi johtaa uuteen rikosoikeudelliseen menettelyyn, edelleen käsittely on kielletty?

5) Onko kansainvälisellä järjestöllä, kuten Interpolilla, riittävä tietosuojan taso silloin, kun direktiivin 2016/680 36 artiklassa tarkoitettua tietosuojan riittävyyttä koskevaa päätöstä ei ole tehty ja/tai 37 artiklassa tarkoitettuja asianmukaisia suojatoimia ei ole vahvistettu?

6) Saavatko jäsenvaltiot edelleen käsitellä sellaisia tietoja, jotka kolmannet valtiot ovat ilmoittaneet Interpolin julkaisemaa punaista ilmoitusta varten, vain silloin, kun kolmas valtio pyytää tämän etsintäkuulutuksen välityksellä kiinniottoa ja luovuttamista ja on esittänyt kiinniottoa koskevan pyynnön, joka ei ole ristiriidassa unionin oikeuden ja erityisesti ne bis in idem -periaatteen kanssa?”

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

40 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyysi tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan mukaisessa kiireellisessä menettelyssä.

41 Unionin tuomioistuin päätti 12.7.2019 todettuaan muun muassa, että WS ei ollut säilöön otettuna, esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan, ettei pyyntöä ollut syytä hyväksyä.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

42 Useat kirjallisia huomautuksia esittäneistä tai unionin tuomioistuimessa pidettyyn istuntoon osallistuneista osapuolista ovat väittäneet, että ennakkoratkaisupyyntöä tai eräitä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämistä kysymyksistä ei voida ottaa tutkittavaksi.

43 Belgian hallitus väittää ensinnäkin lähinnä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei osoita riittävän täsmällisesti pääasian kohdetta eikä merkityksellisiä tosiseikkoja eikä selitä syitä, joiden vuoksi se on ryhtynyt pohtimaan ennakkoratkaisupyynnössä tarkoitettujen unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkintaa, mikä on ristiriidassa työjärjestyksen 94 artiklan a ja c alakohdan määräysten kanssa.

44 Toiseksi Kreikan hallitus väittää, ettei ennakkoratkaisupyynnöstä ilmene, että WS olisi käyttänyt SEUT 21 artiklan mukaista oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, joten kysymys siitä, onko tätä oikeutta rajoitettu, on hypoteettinen. Tästä päätöksestä ei sen mukaan myöskään ilmene, että WS:n henkilötiedot, jotka sisältyvät häntä koskevaan punaiseen ilmoitukseen, olisi tallennettu jäsenvaltioiden etsittyjä koskeviin tietokantoihin sen jälkeen, kun Interpol oli todennäköisesti siirtänyt tämän ilmoituksen Interpolin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

45 Kolmanneksi Saksan liittotasavallan, Saksan hallituksen ja Tšekin hallituksen mukaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kysymykset ovat luonteeltaan täysin hypoteettisia, koska niillä ei ole mitään yhteyttä WS:n ja Saksan liittotasavallan väliseen pääasian oikeusriitaan. Nämä kysymykset koskevat nimittäin yksinomaan velvoitteita, jotka sitovat muita jäsenvaltioita kuin Saksan liittotasavaltaa.

46 Neljänneksi Belgian, Tšekin, Saksan ja Alankomaiden hallitukset huomauttavat, että ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella saksalaisena tuomioistuimena ei ole toimivaltaa päättää, millä tavoin muiden jäsenvaltioiden kuin Saksan liittotasavallan on toimittava tai oltava toimimatta WS:ään nähden.

47 Viidenneksi Belgian ja Tšekin hallitukset sekä komissio väittävät, että viides kysymys, joka koskee Interpolin takaamaa henkilötietojen suojan tasoa, on jätettävä tutkimatta, koska se koskee hypoteettista tilannetta.

48 Kuudenneksi ja lopuksi Saksan liittotasavalta, Belgian, Saksan ja Espanjan hallitukset sekä Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus katsovat, että koska Interpol oli 5.9.2019 poistanut WS:ää koskevan punaisen ilmoituksen, ennakkoratkaisukysymyksillä ei ole enää kohdetta, joten ne on joka tapauksessa jätettävä tutkimatta.

49 Huomautettakoon, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa annetaan kansallisille tuomioistuimille mitä laajimmat mahdollisuudet saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos ne katsovat, että niiden käsiteltävänä olevassa asiassa on kysymys unionin oikeuden niiden säännösten tai määräysten tulkinnasta, joita tarvitaan niiden käsiteltäväksi saatetun riita-asian ratkaisemisessa, ja ne voivat vapaasti käyttää tätä mahdollisuutta missä tahansa asianmukaiseksi katsomassaan menettelyn vaiheessa (tuomio 26.6.2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

50 Unionin tuomioistuin on myös toistuvasti muistuttanut siitä, että kansallisten tuomioistuinten esittämillä unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi näin ollen kieltäytyä ratkaisemasta tällaiset kysymykset ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden säännön tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 10.12.2018, Wightman ym., C-621/18, EU:C:2018:999, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 26.6.2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, 36 kohta).

51 Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamisesta on muistutettava ensinnäkin, että työjärjestyksen 94 artiklan a ja c alakohdasta ilmenee, että ennakkoratkaisupyyntöön on sisällytettävä unionin tuomioistuimelle esitettyjen kysymysten sanamuodon lisäksi muun muassa yhteenveto oikeudenkäynnin kohteesta ja asiaa koskevista

tosiseikoista, siten kuin ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ne

todennut, tai ainakin selostus niistä tosiseikoista, joihin kysymykset

perustuvat, ja selostus niistä syistä, joiden vuoksi ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ryhtynyt tarkastelemaan kysymystä unionin oikeuden tiettyjen säännösten tulkinnasta tai pätevyydestä, sekä

sen toteama yhteys kyseisten säännösten ja pääasian oikeudenkäynnissä sovellettavien kansallisen oikeuden säännösten välillä.

52 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyyntö täyttää kyseisessä määräyksessä asetetut edellytykset. Ennakkoratkaisupyynnössä nimittäin esitetään, vaikkakin suppeasti, tarvittavat täsmennykset pääasian kannalta merkityksellisistä tosiseikoista ja pääasian kohteesta, nimittäin yhtäältä este, jonka ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan WS:ää koskevan punaisen ilmoituksen julkaiseminen ja hänen tähän ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojensa tallentaminen kansallisiin etsittyjen henkilöiden tietokantoihin aiheuttavat WS:n vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden käyttämiselle jäsenvaltioissa ja sopimusvaltioissa Saksan liittotasavaltaa lukuun ottamatta, sekä toisaalta WS:n pyrkimykset tämän esteen poistamiseksi viimeksi mainittua jäsenvaltiota vastaan nostetun kanteen keinoin. Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on täsmentänyt, kuten tämän tuomion 37 kohdassa on mainittu, syyt, joiden vuoksi se on esittänyt ennakkoratkaisupyynnön unionin tuomioistuimelle, ja yhteyden, joka sen mukaan vallitsee tässä pyynnössä tarkoitettujen unionin oikeuden säännösten ja pääasian välillä.

53 Lisäksi on todettava, että kaikki unionin tuomioistuimessa käytyyn menettelyyn osallistuneet osapuolet ovat voineet esittää hyödyllisesti huomautuksensa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämistä kysymyksistä pääasian merkityksellisten tosiseikkojen ja pääasian kohteen kannalta, sellaisina kuin ne on kuvattu ennakkoratkaisupyynnössä.

54 Toiseksi se, että ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että WS ei näytä käyttäneen häntä koskevan punaisen ilmoituksen julkaisemisen jälkeen SEUT 21 artiklan 1 kohdan mukaista oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, ei merkitse sitä, että tässä pyynnössä tarkoitettu ongelma olisi hypoteettinen. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamista tiedoista nimittäin ilmenee, että WS on nostanut siinä vireillä olevan kanteen nimenomaan sellaisten edellytysten luomiseksi, jotka ovat tarpeen, jotta hän voi käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ilman vaaraa joutua otetuksi kiinni mainitun ilmoituksen olemassaolon vuoksi jäsenvaltiossa, johon hän haluaa matkustaa.

55 Lisäksi direktiivin 2016/680 osalta on todettava, että vaikka on totta, että ennakkoratkaisupyynnössä ei viitata todisteisiin, jotka osoittaisivat, että WS:n henkilötiedot, jotka sisältyvät häntä koskevaan punaiseen ilmoitukseen, olisi tosiasiallisesti tallennettu muiden jäsenvaltioiden kuin Saksan liittotasavallan ylläpitämiin tietokantoihin sen jälkeen, kun Interpol julkaisi tämän ilmoituksen, on kuitenkin huomattava, ettei ole ajateltavissa, että Interpolin jäsenvaltiot, joita ovat kaikki jäsenvaltiot ja sopimusvaltiot, voisivat, siltä osin kuin kyse on Interpolin punaisen ilmoituksen avulla etsityistä henkilöistä, täyttää Interpolin perusäännön 31 artiklassa tarkoitetun ”jatkuvaa ja aktiivista yhteistyötä” tämän järjestön kanssa koskevan velvollisuutensa ilman, että ne tallentaisivat omiin etsittyjen henkilöiden tietokantoihinsa tällaiseen ilmoitukseen sisältyvät etsittyjen henkilöiden henkilötiedot, jollei ole olemassa päteviä syitä olla tätä tekemättä.

56 Interpolin tietojenkäsittelyä koskevien sääntöjen 80 artiklasta ilmenee lisäksi, että kun Interpol julkaisee punaisen ilmoituksen, tämän järjestön jäsenvaltioiden kansalliset keskusvirastot siirtävät kaikki tällaiseen ilmoitukseen sisältyvät tiedot, myös sen henkilön henkilötiedot, jota tämä ilmoitus koskee, jäsenvaltionsa kaikille toimivaltaisille viranomaisille. Minkään unionin tuomioistuimelle toimitetun seikan perusteella ei ole syytä epäillä, etteikö WS:n henkilötietoja, jotka sisältyvät häntä koskevaan punaiseen ilmoitukseen, olisi tällä tavoin siirretty jäsenvaltioissa.

57 Kolmanneksi se, että ennakkoratkaisukysymykset koskevat yksinomaan velvoitteita, joita jäsenvaltioilla ja muilla sopimusvaltioilla kuin Saksan liittotasavallalla on, ei merkitse sitä, ettei näillä kysymyksillä olisi mitään yhteyttä pääasian oikeusriitaan. Vaikka riita-asia koskee Saksan

liittotasavallan ja näin ollen Saksan viranomaisten väitettyä velvollisuutta suojata WS:ää kielteisiltä seurauksilta, joita häntä koskevasta Interpolin punaisesta ilmoituksesta voi aiheutua hänen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeutensa käyttämiselle, tämän velvollisuuden olemassaolo ja laajuus voivat riippua velvollisuuksista, joita jäsenvaltioilla ja sopimusvaltioilla mahdollisesti on siltä osin kuin kyse on henkilöstä, jota koskee Interpolin punainen ilmoitus, tilanteessa, jossa voidaan soveltaa ne bis in idem -periaatetta, myös tällaiseen ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojen direktiivissä 2016/680 tarkoitetun käsittelyn osalta.

58 Neljänneksi on niin, että – kuten edellisestä kohdasta ilmenee – kun pääasian kanne on nostettu yksinomaan Saksan liittotasavaltaa vastaan ja näin ollen Saksan toimivaltaisia viranomaisia vastaan, ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamista ei voida kyseenalaistaa sillä perusteella, että ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella ei ole toimivaltaa lausua muiden jäsenvaltioiden viranomaisille kuuluvista velvollisuuksista. Kyseisen tuomioistuimen on nimittäin pääasiassa lausuttava ainoastaan Saksan liittotasavallan ja Saksan viranomaisten velvollisuuksista.

59 Todettakoon viidenneksi ja viimeiseksi, että vaikka on totta, että sen jälkeen kun Interpol poisti 5.9.2019 WS:ää koskevan punaisen ilmoituksen, sen WS:n liikkumisvapaudelle mahdollisesti muodostama este poistui, on kuitenkin huomautettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmoitti unionin tuomioistuimen tästä poistamisesta ennakkoratkaisupyynnölle mahdollisesti aiheutuvista seurauksista esittämään kysymykseen 11.11.2019 antamassaan vastauksessa, että WS oli ilmoittanut aikomuksestaan mukauttaa kannetaan vahvistuskanteeksi (Feststellungsklage) siten, että hän vaatii vastedes sen vahvistamista, että Saksan liittotasavallan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet yhtäältä sen estämiseksi, että Interpol julkaisisi mahdollisen uuden punaisen ilmoituksen samoista teoista kuin WS:ää koskevassa punaisessa ilmoituksessa mainitut, ja toisaalta mahdollisen uuden punaisen ilmoituksen poistamiseksi siinä tapauksessa, että Interpol sellaisen julkaisee. Kyseinen tuomioistuin täsmentää, että pääasian kanteessa esitettyjä vaatimuksia on mahdollista tulkita myös siten, että se koskee vastedes lainvastaisuuden toteavaa vahvistuskannetta (Fortsetzungsfeststellungsklage).

60 Tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on vielä täsmentänyt, että pääasia ei ole menettänyt kohdettaan ja että kummankin edellisessä kohdassa tarkoitetun kanteen osalta vastaus sen esittämiin kysymyksiin on edelleen tarpeen tämän oikeusriidan ratkaisemiseksi.

61 Tältä osin on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi (ks. tuomio 26.10.2017, Argenta Spaarbank, C-39/16, EU:C:2017:813, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

62 Eri ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottamisesta on todettava ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen kysymyksen ja kuudennen kysymyksen osalta, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämien seikkojen perusteella ei ole ilmeistä, ettei kyseisen tuomioistuimen pyytämällä unionin oikeuden tulkinnalla olisi mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen sellaisena kuin tilanne on WS:ää koskevan punaisen ilmoituksen 5.9.2019 tapahtuneen poistamisen jälkeen tai että ongelmasta, jota ennakkoratkaisupyyntö koskee, olisi tämän poistamisen jälkeen tullut hypoteettinen.

63 Tästä seuraa, että ensimmäinen, toinen, kolmas, neljäs ja kuudes kysymys on otettava tutkittaviksi.

64 Viidennen kysymyksen osalta asia on toisin. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii nimittäin tällä kysymyksellään selvittämään, onko henkilötietojen suojan taso Interpolissa riittävä, jotta direktiivin 2016/680 säännösten soveltamisalaan kuuluvat viranomaiset voivat siirtää nämä tiedot tälle järjestölle. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei kuitenkaan ole millään tavoin selittänyt, miksi unionin tuomioistuimen vastaus tähän kysymykseen olisi tarpeen pääasian ratkaisemiseksi.

65 Interpolin tietojenkäsittelyä koskevien sääntöjen 87 artiklasta tosin ilmenee, että valtion, jonka alueella punaisen ilmoituksen avulla etsityn henkilön olinpaikka osoittautuu olevan, on viipymättä ilmoitettava tästä viranomaiselle, jolta ilmoitusta koskeva pyyntö on peräisin, ja Interpolille, jollei kyseisen valtion lainsäädännöstä ja sovellettavista kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu. Tältä osin Interpolin antama punainen ilmoitus voi siis johtaa henkilötietojen siirtoon jäsenvaltiolta Interpolille. Tällaista tilannetta ei kuitenkaan tarkoita ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, joka siltä osin kuin sillä on epäilyksiä Interpolin luotettavuudesta henkilötietojen suojan osalta, nojautuu yksinomaan siihen, että tämä järjestö on siirtänyt tällaisia tietoja jäsenvaltioihin WS:ää koskevan punaisen ilmoituksen avulla ja pysyttänyt tämän ilmoituksen ennakkoratkaisupyynnön esittämisen ajankohtana siitä huolimatta, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan ne bis in idem -periaate oli sovellettavissa.

66 Näissä olosuhteissa on niin, että koska viidennessä kysymyksessä pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei selvästikään ole mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen, se on jätettävä tutkimatta.

Asiakysymys

Ensimmäinen, toinen ja kolmas kysymys

67 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii ensimmäisellä, toisella ja kolmannella kysymyksellään, joita on syytä tarkastella yhdessä, selvittämään, ovatko Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artikla ja SEUT 21 artiklan 1 kohta, luettuina perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa, esteenä sille, että sopimusvaltion tai jäsenvaltion viranomaiset ottavat väliaikaisesti kiinni henkilön, jota koskee Interpolin kolmannen valtion pyynnöstä julkaisema punainen ilmoitus, kun yhtäältä tämä henkilö on jo ollut sopimusvaltiossa tai jäsenvaltiossa sellaisen rikosoikeudellisen menettelyn kohteena, jonka syyttäjäviranomainen on päättänyt asianomaisen henkilön täytettyä tietyt edellytykset, ja toisaalta tämän sopimusvaltion tai tämän jäsenvaltion viranomaiset ovat ilmoittaneet Interpolille katsovansa, että tämä menettely koski samoja tekoja kuin punainen ilmoitus.

68 Aluksi on todettava, että Interpolin tietojenkäsittelyä koskevien sääntöjen 87 artiklasta ilmenee, että kun henkilön, jota punainen ilmoitus koskee, olinpaikka osoittautuu olevan Interpolin jäsenvaltiossa, tämän valtion on muun muassa otettava etsitty henkilö väliaikaisesti kiinni tai valvottava tai rajoitettava hänen liikkumistaan, kunhan nämä toimenpiteet ovat sen kansallisen lainsäädännön ja sovellettavien kansainvälisten sopimusten mukaisia.

69 Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artikla on esteenä sille, että sopimusvaltio syyttää henkilöä samoista teoista, joiden osalta toinen sopimuspuoli on jo antanut hänen asiassaan lainvoimaisen tuomion, mikäli henkilö on tuomion saatuaan suorittanut rangaistuksensa tai parhaillaan suorittaa sitä tai mikäli sitä ei tuomion antaneen sopimuspuolen lain mukaan voida enää suorittaa.

70 Kuten lisäksi Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklasta ja perusoikeuskirjan 50 artiklasta ilmenee, ne bis in idem -periaate perustuu sekä jäsenvaltioiden että sopimusvaltioiden yhteiseen valtiosääntöperinteeseen. Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklaa on siis tulkittava perusoikeuskirjan 50 artiklan, jonka keskeisen sisällön kunnioittaminen sillä taataan, valossa (tuomio 24.10.2018, XC ym., C-234/17, EU:C:2018:853, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

71 SEUT 21 artiklan 1 kohdassa puolestaan määrätään, että jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei perussopimuksissa määrätyistä tai niiden soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu.

72 Ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen vastaamiseksi on siis tutkittava ensinnäkin, voidaanko ne bis in idem -periaatetta soveltaa myös silloin, kun kyse on ratkaisusta, jonka on antanut muu elin kuin rikostuomioistuin, ja toiseksi, voidaanko katsoa, että kyseisessä ratkaisussa tarkoitettua henkilöä, joka myöhemmin otetaan väliaikaisesti kiinni sen jälkeen, kun Interpol on julkaissut häntä koskevan punaisen ilmoituksen, ”syytetään” Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitetulla tavalla ja että hän kärsii tämän vuoksi liikkumisvapautensa rajoittamisesta tavalla, joka on vastoin SEUT 21 artiklan 1 kohtaa, kun näitä molempia artikloja luetaan perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa, kun ei ole osoitettu, että ne bis in idem -periaate on sovellettavissa, mutta jäsenvaltion tai sopimusvaltion viranomaiset ovat ilmoittaneet muiden jäsenvaltioiden tai sopimusvaltioiden viranomaisille epäilyksensä siitä, ovatko uudet rikosoikeudelliset menettelyt, joihin mainittu ilmoitus liittyy, yhteensopivia tämän periaatteen kanssa.

73 Ensiksi siltä osin kuin kyse on siitä, voidaanko ne bis in idem -periaatetta soveltaa muun elimen kuin rikostuomioistuimen antaman ratkaisun osalta, unionin tuomioistuin on jo katsonut, että Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa vahvistettua ne bis in idem -periaatetta sovelletaan StPO:n 153a §:ssä tarkoitetun kaltaisiin menettelyihin, joissa syyteoikeus raukeaa ja joissa sopimusvaltion syyttäjäviranomainen päättää tässä jäsenvaltiossa aloitetun rikosoikeudellisen menettelyn tuomioistuimen osallistumatta tähän syytetyn täytettyä tietyt edellytykset ja erityisesti syytetyn suoritettua tietyn rahasumman, jonka syyttäjäviranomainen on määrännyt (tuomio 11.2.2003, Gözütok ja Brügge, C-187/01 ja C-385/01, EU:C:2003:87, 22, 27 ja 48 kohta), sillä edellytyksellä, että tämän ratkaisu perustuu asian aineelliseen arviointiin (ks. vastaavasti tuomio 10.3.2005, Mirgalia, C-469/03, EU:C:20015:156, 34 ja 35 kohta).

74 Kuten ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamista tiedoista ilmenee, WS oli Saksassa vastaajana rikosoikeudellisessa menettelyssä, joka päätettiin lopullisesti 27.1.2010 annetulla päätöksellä sen jälkeen, kun WS oli maksanut rahasumman StPO:n 153a §:n 1 momentin mukaisesti. Tästä seuraa, että sekä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa että perusoikeuskirjan 50 artiklassa vahvistettua ne bis in idem -periaatetta voidaan soveltaa kyseisessä päätöksessä tarkoitettuihin tekoihin.

75 Toiseksi siitä kysymyksestä, voiko Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artikla olla esteenä henkilön, jota Interpolin antama punainen ilmoitus koskee, väliaikaiselle kiinniotolle, on muistutettava, että tämä määräys on esteenä sille, että henkilöä, jota koskevassa asiassa sopimusvaltio on jo antanut lainvoimaisen tuomion, ”syytettäisiin” toisen sopimusvaltion toimesta.

76 Tältä osin on todettava, että yksin Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan sanamuodon perusteella ei voida vastata kysymykseen siitä, voidaanko katsoa, että henkilöä, jota koskee Interpolin punainen ilmoitus ja joka otetaan väliaikaisesti kiinni, ”syytetään” tässä määräyksessä tarkoitetuin tavoin.

77 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa kuitenkin, että unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (ks. mm. tuomio 17.4.2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

78 Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan asiayhteydestä on todettava, että perusoikeuskirjan 50 artiklassa, jossa ne bis in idem -periaate vahvistetaan unionin perusoikeudeksi, määrätään, että ketään ei saa panna syytteeseen tai rangaista rikoksesta, josta hänet on jo unionissa lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi lain mukaisesti. Kuten unionin tuomioistuin on muistuttanut, tästä määräyksestä seuraa, että ne bis in idem -periaate kieltää sekä mainitussa artiklassa tarkoitettujen syytteiden että rikosoikeudellisten seuraamusten päällekkäisyyden samasta teosta samalle henkilölle (tuomio 20.3.2018, Garlsson Real Estate ym., C- 537/16, EU:C:2018:193, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

79 Siltä osin kuin kyse on Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklalla tavoitellusta päämäärästä, oikeuskäytännöstä käy ilmi, että tässä artiklassa määrätyn ne bis in idem -periaatteen tarkoituksena on estää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella se, että henkilöä, jota koskevassa asiassa on annettu lainvoimainen tuomio, voitaisiin syyttää samoista teoista useiden sopimusvaltioiden alueella, koska hän käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, jotta taataan oikeusvarmuus noudattamalla lainvoimaisiksi tulleita julkisten elinten ratkaisuja, kun jäsenvaltioiden rikoslainsäädäntöjä ei ole yhdenmukaistettu tai lähennetty. Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklaa on tältä osin tulkittava SEU 3 artiklan 2 kohdan valossa, jonka mukaan unioni tarjoaa kansalaisilleen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla ei ole sisärajoja ja jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus, toteuttaen samalla muun muassa rikollisuuden ehkäisyä ja torjuntaa koskevat aiheelliset toimenpiteet (tuomio 29.6.2016, Kossowski, C-486/14, EU:C:2016:483, 44 ja 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tästä oikeuskäytännöstä seuraa erityisesti, että henkilön, jonka asiassa on jo annettu lainvoimainen tuomio, on voitava liikkua vapaasti joutumatta pelkäämään toisessa sopimusvaltiossa uusia rikossyytteitä samasta teosta (tuomio 28.9.2006, Gasparini ym., C-467/04, EU:C:2006:610, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

80 Tältä osin Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artikla edellyttää välttämättä sitä, että sopimusvaltioiden välillä vallitsee vastavuoroinen luottamus toistensa rikosoikeudelliseen järjestelmään ja että kukin sopimusvaltio hyväksyy muiden sopimusvaltioiden voimassa olevien rikosoikeuden sääntöjen soveltamisen, vaikka niiden kansallista oikeutta soveltamalla päädyttäisiinkin toisenlaiseen tulokseen. Tämä vastavuoroinen luottamus edellyttää, että toisen sopimusvaltion asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset hyväksyvät ensimmäisessä sopimusvaltiossa tehdyn lainvoimaisen ratkaisun sellaisena kuin se on toimitettu näille viranomaisille (tuomio 29.6.2016, Kossowski, C-486/14, EU:C:2016:483, 50 ja 51 kohta).

81 Oikeuskäytännössä on katsottu myös, että vastavuoroinen luottamus voi kuitenkin vallita vain, jos toinen sopimusvaltio voi ensimmäisen sopimusvaltion toimittamien asiakirjojen perusteella varmistua siitä, että ensimmäisen valtion toimivaltaisten viranomaisten tekemä ratkaisu on lainvoimainen ratkaisu, joka perustuu asian aineelliseen arviointiin (tuomio 29.6.2016, Kossowski, C-486/14, EU:C:2016:483, 52 kohta).

82 Tästä seuraa, että sopimusvaltion viranomaiset ovat velvollisia pidättymään itse syyttämästä henkilöä tietyistä teoista tai avustamasta kolmatta valtiota tämän henkilön syytteeseen saattamisessa ottamalla hänet väliaikaisesti kiinni vain, jos on riidatonta, että toinen sopimusvaltio on Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitetuin tavoin antanut tälle henkilölle samoista teoista lainvoimaisen tuomion ja että ne bis in idem -periaatetta näin ollen sovelletaan.

83 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 94 kohdassa, tämä tulkinta saa vahvistuksen Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 57 artiklasta, jossa määrätään, että sopimusvaltion, jossa henkilöä syytetään rikoksesta, toimivaltaiset viranomaiset voivat, jos heillä on syytä epäillä, että tämä syyte koskee samaa tekoa, josta toinen sopimuspuoli on hänen asiassaan jo antanut lainvoimaisen tuomion, pyytää viimeksi mainitun valtion toimivaltaisilta viranomaisilta tarvittavat tiedot sen ratkaisemiseksi, sovelletaanko ne bis in idem -periaatetta. Tästä määräyksestä nimittäin ilmenee, että pelkästään se mahdollisuus, että tätä periaatetta sovelletaan, ei riitä estämään sopimusvaltiota toteuttamasta syytetoimia asianomaista vastaan.

84 Henkilön, jota Interpolin kolmannen valtion pyynnöstä julkaisema punainen ilmoitus koskee, väliaikainen kiinniotto voi tilanteessa, jossa on epäselvää, voidaanko soveltaa ne bis in idem -periaatetta, kuitenkin olla välttämätön vaihe, jotta voidaan ryhtyä tältä osin tarvittaviin tarkistuksiin ja vältetään samalla vaara siitä, että asianomainen henkilö pakenee ja välttää mainitussa kolmannessa valtiossa mahdolliset syytetoimet teoista, joiden osalta sopimusvaltio ei ole antanut hänen asiassaan lainvoimaista tuomiota. Tästä seuraa, että tällaisessa tilanteessa Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artikla ei ole esteenä tällaiselle väliaikaiselle kiinniotolle, jos se on välttämätöntä näiden tarkistusten tekemiseksi.

85 Sama tulkinta pätee SEUT 21 artiklan 1 kohtaan, luettuna perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa.

86 Tältä osin on niin, että vaikka väliaikainen kiinniotto tosin merkitsee asianomaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden rajoittamista, sitä on kuitenkin tilanteessa, jossa ne bis in idem -periaatteen sovellettavuus on vielä epävarmaa, pidettävä oikeutettuna tämän henkilön rankaisematta jäämisen välttämistä koskevan hyväksyttävän päämäärän perusteella, ja kuten unionin tuomioistuin on todennut, tämä päämäärä on osa SEU 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta, jolla ei ole sisärajoja ja jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus (ks. vastaavasti tuomio 6.9.2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, 36 ja 37 kohta ja tuomio 2.4.2020 Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 60 kohta).

87 Tällainen väliaikainen kiinniotto on nimittäin omiaan helpottamaan syytetoimien toteuttamista mainittua henkilöä vastaan sen jälkeen, kun hänet mahdollisesti luovutetaan siihen kolmanteen valtioon, jonka pyynnöstä häntä koskeva Interpolin punainen ilmoitus julkaistiin, siinä tapauksessa, että ne bis in idem -periaate ei ole tälle esteenä. Unionin tuomioistuin on jo todennut, että luovuttaminen on menettely, jolla nimenomaan pyritään torjumaan sellaisen henkilön jääminen rankaisematta, joka on muualla kuin sillä alueella, jossa hänen väitetään tehneen rikoksen, jotta voidaan siten estää se, että valtion alueella rikoksen tehneiden ja sieltä paenneiden henkilöiden tekemät rikokset jäävät rankaisematta (tuomio 2.4.2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

88 Tästä seuraa, että sekä sopimusvaltion viranomaiset että jäsenvaltion viranomaiset voivat ottaa väliaikaisesti kiinni henkilön, jota koskee Interpolin julkaisema punainen ilmoitus, niin kauan kuin ei ole osoitettu, että ne bis in idem -periaatetta sovelletaan.

89 Sitä vastoin silloin, kun sopimusvaltion tai jäsenvaltion, johon kyseinen henkilö siirtyy, viranomaiset ovat saaneet tiedon siitä, että toisessa sopimusvaltiossa tai toisessa jäsenvaltiossa on annettu lopullinen tuomioistuinratkaisu, jonka mukaan ne bis in idem -periaatetta sovelletaan siltä osin kuin kyse on mainitun punaisen ilmoituksen kattamista teoista, tarvittaessa sen jälkeen, kun on saatu tarvittavat tiedot sen sopimusvaltion tai jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta, jossa väitetään, että samoja tekoja koskeva syyteoikeus on rauennut, sekä tämän tuomion 80 kohdassa mainittu Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa edellytetty jäsenvaltioiden välinen vastavuoroinen luottamus että SEUT 21 artiklan 1 kohdassa taattu oikeus vapaaseen liikkuvuuteen, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa, ovat esteenä sille, että nämä viranomaiset ottavat mainitun henkilön väliaikaisesti kiinni tai mahdollisesti pitävät hänet säilössä.

90 Siltä osin kuin kyse on yhtäältä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklasta, väliaikaista kiinniottoa on nimittäin tällaisessa tilanteessa pidettävä toimenpiteenä, jonka tarkoituksena ei enää ole sen tarkistaminen, täyttyvätkö ne bis in idem -periaatteen soveltamisen edellytykset, vaan ainoastaan edesauttaa syytetoimien tosiasiallista toteuttamista asianomaista henkilöä vastaan kolmannessa valtiossa, joka on kyseessä olevan punaisen ilmoituksen julkaisemisen taustalla, tarvittaessa hänen kyseiseen valtioon luovuttamisensa jälkeen.

91 Toisaalta SEUT 21 artiklan 1 kohdasta, luettuna perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa, on todettava, että henkilön, jota punainen ilmoitus koskee, vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden rajoitus, jota hänen väliaikainen kiinniottonsa merkitsee, ei voi tämän tuomion 89 kohdassa kuvatun kaltaisessa tilanteessa olla oikeutettu rankaisematta jäämisen torjumiseen liittyvällä hyväksyttävällä tavoitteella, koska tämän henkilön asiassa on jo annettu lainvoimainen tuomio mainitussa punaisessa ilmoituksessa tarkoitettujen tekojen osalta.

92 Jotta tällaisessa tilanteessa varmistetaan Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan ja SEUT 21 artiklan 1 kohdan, luettuina perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa, tehokas vaikutus, jäsenvaltioiden ja sopimusvaltioiden on varmistettava, että käytössä ovat oikeussuojakeinot, joiden avulla asianomaiset henkilöt voivat saada tämän tuomion 89 kohdassa tarkoitetun kaltaisen lainvoimaisen tuomioistuinratkaisun, jonka mukaan ne bis in idem -periaatetta sovelletaan.

93 Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan ja SEUT 21 artiklan 1 kohdan, luettuina perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa, tämän tuomion 89–91 kohdassa tarkoitettua tulkintaa eivät horjuta eräiden unionin tuomioistuimessa edustettuina olleiden hallitusten esittämät väitteet siitä, että Schengenin sopimuksen soveltamista koskevan yleissopimuksen 54 artiklaa sovelletaan vain Schengen-alueella, ja siitä, että ne bis in idem -periaate ei ole ehdoton luovuttamisesta kieltäytymisen peruste EU:n ja Yhdysvaltojen välisen sopimuksen nojalla.

94 Vaikka yhtäältä on ilmeistä, ettei Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artikla sido valtiota, joka ei ole sopimusvaltio eikä näin ollen kuulu Schengen-alueeseen, on syytä todeta, että henkilön, jota koskee Interpolin punainen ilmoitus, väliaikainen kiinniotto jonkin sopimusvaltion toimesta on – vaikka tämä ilmoitus on julkaistu kolmannen valtion pyynnöstä sen tätä henkilöä vastaan aloittaman rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä – tämän sopimusvaltion toimi, joka on siten osa rikosoikeudellista menettelyä, joka ulottuu, kuten tämän tuomion 86 ja 87 kohdassa on todettu, sopimusvaltioiden alueelle ja jolla on sama

kielteinen vaikutus mainitun henkilön vapaata liikkuvuutta koskevaan oikeuteen kuin samanlaisella toimella, joka toteutetaan kokonaan tässä sopimusvaltiossa käytävässä rikosoikeudellisessa menettelyssä.

95 Tästä seuraa, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 60–64 kohdassa, että ainoastaan Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan tulkinta, jonka mukaan tällainen sopimusvaltion toimi kuuluu kyseisessä artiklassa tarkoitetun syyttämisen käsitteen alaan, on omiaan toteuttamaan mainitulla artiklalla tavoitellun päämäärän.

96 Sopimusvaltioiden toimen, joka on henkilön, jota Interpolin punainen ilmoitus koskee, väliaikainen kiinniotto, laillisuus riippuu näin ollen siitä, onko se Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan mukainen; tämän tuomion 89 ja 90 kohdassa kuvataan tilannetta, jossa tällainen säilöönotto on kyseisen määräyksen vastainen.

97 Toisaalta siltä osin kuin kyse on EU:n ja Yhdysvaltojen välisestä sopimuksesta, on todettava, että tässä sopimuksessa, jonka tarkoituksena on sen 1 artiklan mukaan vahvistaa unionin ja Amerikan yhdysvaltojen yhteistyötä jäsenvaltioiden ja tämän kolmannen valtion välillä rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevissa asioissa, ei tosin määrätä nimenomaisesti, että ne bis in idem -periaatteen sovellettavuus antaisi jäsenvaltioiden viranomaisille mahdollisuuden kieltäytyä Amerikan yhdysvaltojen pyytämästä luovuttamisesta.

98 On kuitenkin muistutettava, että ennakkoratkaisupyynnössä tarkoitettu tilanne liittyy henkilön, jota koskee Interpolin kolmannen valtion pyynnöstä julkaisema punainen ilmoitus, väliaikaiseen kiinniottoon eikä tämän henkilön luovuttamiseen kyseiseen valtioon. Sen selvittämiseksi, voiko tämän tuomion 89 ja 90 kohdassa mainittu Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan tulkinta olla ristiriidassa kansainvälisen oikeuden kanssa, on siis tutkittava ensin Interpolin tietojenkäsittelyä koskevien sääntöjen 82–87 artiklaan sisältyviä Interpolin punaisten ilmoitusten julkaisemista koskevia määräyksiä ja näiden ilmoitusten oikeudellisia seurauksia.

99 Kyseisten sääntöjen 87 artiklasta ilmenee, että Interpolin jäsenvaltion on siinä tapauksessa, että henkilön, jota punainen ilmoitus koskee, olinpaikka osoittautuu olevan sen alueella, otettava tämä henkilö väliaikaisesti kiinni vain, jos tämä toimenpide on ”kansallisen lainsäädännön ja sovellettavien kansainvälisten sopimusten mukai[nen]”. Siinä tapauksessa, että henkilön, jota Interpolin punainen ilmoitus koskee, väliaikainen kiinniotto on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, kun kyseinen ilmoitus koskee tekoja, joiden osalta sovelletaan ne bis in idem -periaatetta, Interpolin jäsenvaltio ei siis tällaisesta kiinniotosta pidättäytyessään jätä noudattamatta sille tämän järjestön jäsenenä kuuluvia velvoitteita.

100 Lisäksi oikeuskäytännöstä ilmenee, että vaikka tilanteessa, jossa ei ole olemassa unionin oikeuden sääntöjä, joissa säädettäisiin jäsenvaltioiden kansalaisten luovuttamisesta kolmanteen valtioon, jäsenvaltioilla säilyy toimivalta antaa tällaisia sääntöjä, näiden samojen jäsenvaltioiden on tätä toimivaltaa käyttäessään noudatettava unionin oikeutta, muun muassa SEUT 21 artiklan 1 kohdassa taattua oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella (ks. vastaavasti tuomio 13.11.2018, Raugevicius, C-247/17, EU:C:2018:898, 45 kohta ja tuomio 2.4.2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 48 kohta).

101 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että ei ole osoitettu, että Interpolin vuonna 2012 julkaisema WS:ää koskeva punainen ilmoitus koskisi samoja tekoja, joiden osalta hänen asiassaan olisi Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitetuin tavoin jo annettu lainvoimainen tuomio Saksassa.

102 Näin ollen on katsottava, että tämän tuomion 88 kohdassa esitetyn mukaisesti WS:n väliaikainen kiinniotto sopimusvaltiossa tai jäsenvaltiossa ei tässä vaiheessa riko Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklaa eikä SEUT 21 artiklan 1 kohtaa, luettuina perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa.

103 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 98 kohdassa, tällainen lopputulos on johdonmukainen eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 annetun neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1) säännösten ja rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä 3.4.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/41/EU (EUVL 2014, L 130, s. 1) säännösten kanssa.

104 Yhtäältä on niin, että vaikka puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 2 alakohdan mukaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäydytään, jos täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen käytettävissä olevien tietojen mukaan ne bis in idem -periaatetta sovelletaan, tämän puitepäätöksen 12 artiklasta seuraa, että kun henkilö on otettu kiinni eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella, kyseinen viranomainen tekee täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti päätöksen siitä, onko tämän henkilön säilössä pitämistä jatkettava. Tästä seuraa, että asianomaisen kiinniotto tai hänen säilössä pitämisensä jatkaminen on suljettu pois vain, jos kyseinen viranomainen on osoittanut, että ne bis in idem -periaatetta sovelletaan.

105 Toisaalta on niin, että vaikka direktiivin 2014/41 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan täytäntöönpanojäsenvaltio voi kieltäytyä panemasta täytäntöön jäsenvaltion antamaa eurooppalaista tutkintamääräystä, jos täytäntöönpano olisi ne bis in idem -periaatteen vastaista, kyseisen direktiivin johdanto-osan 17 perustelukappaleesta ilmenee, että koska eurooppalaisen tutkintamääräyksen perustana oleva menettely on luonteeltaan alustava, sen täytäntöönpanosta ei saisi kieltäytyä, jos sen tarkoituksena on selvittää, onko käsillä mahdollinen ristiriita ne bis in idem -periaatteen kanssa.

106 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklaa ja SEUT 21 artiklan 1 kohtaa, luettuina perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa, on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että sopimusvaltion viranomaiset tai jäsenvaltion viranomaiset ottavat väliaikaisesti kiinni henkilön, jota koskee Interpolin kolmannen valtion pyynnöstä julkaisema punainen ilmoitus, jollei sopimusvaltiossa tai jäsenvaltiossa annetussa lainvoimaisessa tuomioistuinratkaisussa ole todettu, että sopimusvaltio tai jäsenvaltio on jo antanut tämän henkilön asiassa lainvoimaisen tuomion samojen tekojen osalta kuin ne, jotka ovat tämän punaisen ilmoituksen perustana.

Neljäs ja kuudes kysymys

107 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee neljännellä ja kuudennella kysymyksellään, joita on syytä tarkastella yhdessä, onko direktiivin 2016/680 säännöksiä, luettuina Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan ja perusoikeuskirjan 50 artiklan

valossa, tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että jäsenvaltioiden viranomaiset käsittelevät Interpolin antamaan punaiseen ilmoitukseen sisältyviä henkilötietoja, kun jäsenvaltio on jo antanut henkilön, jota tämä ilmoitus koskee, asiassa lainvoimaisen tuomion samojen tekojen osalta kuin ne, jotka ovat mainitun ilmoituksen perustana, ja kun näin ollen ne bis in idem -periaatetta sovelletaan.

108 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii erityisesti selvittämään, voivatko jäsenvaltioiden viranomaiset tällaisessa tapauksessa tallentaa tällaiseen punaiseen ilmoitukseen sisältyvät henkilötiedot etsittyjen henkilöiden tietokantoihinsa tai säilyttää tällaisen rekisteröinnin, jos se on jo tapahtunut.

109 Direktiivin 2016/680 3 artiklan 2 alakohdan mukaan ”käsittelyllä” tarkoitetaan tässä direktiivissä ”toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai muutoin, kuten tietojen keräämistä, tallentamista, – – poistamista tai tuhoamista”.

110 Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan direktiiviä sovelletaan toimivaltaisten viranomaisten 1 artiklan 1 kohdassa säädettyjä tarkoituksia varten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn eli rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten.

111 Interpolin punaiseen ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojen tallentaminen jäsenvaltion etsittyjen henkilöiden tietokantoihin tämän valtion viranomaisten toimesta kansallisen lainsäädännön mukaisesti on näin ollen direktiivin 2016/680 soveltamisalaan kuuluvaa henkilötietojen käsittelyä. Sama pätee kaikkiin muihin toimintoihin, joita kohdistetaan näihin tietoihin direktiivin 3 artiklan 2 alakohdassa tarkoitetuin tavoin.

112 Lisäksi direktiivin 2016/680 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on muun muassa säädettävä siitä, että henkilötietoja yhtäältä käsitellään lainmukaisesti ja asianmukaisesti ja toisaalta kerätään tiettyjä nimenomaisia ja laillisia tarkoituksia varten eikä niitä käsitellä näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla. Tämän direktiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaan ”käsittely on lainmukaista ainoastaan jos ja vain siltä osin kuin se on tarpeen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi 1 artiklan 1 kohdan tarkoitusta varten ja se perustuu unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön”.

113 Kuten direktiivin 2016/680 johdanto-osan 25 perustelukappaleesta ilmenee, on niin, että koska Interpol toimeksiantonsa mukaisesti vastaanottaa, säilyttää ja jakaa henkilötietoja auttaakseen jäsenvaltioidensa toimivaltaisia viranomaisia kansainvälisen rikollisuuden ehkäisemisessä ja torjunnassa, unionin ja Interpolin yhteistyötä on aiheellista tiivistää ”edistämällä tehokasta henkilötietojen vaihtoa ja turvaamalla samalla perusoikeuksien ja -vapauksien noudattaminen henkilötietojen automaattisessa käsittelyssä”.

114 Tästä seuraa, että sillä, että jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset käsittelevät Interpolin punaiseen ilmoitukseen sisältyviä henkilötietoja, on direktiivin 2016/680 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu laillinen tarkoitus.

115 Direktiivin 2016/680 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tosin säädetään, että ollakseen direktiivin mukaista henkilötietojen käsittelyn on oltava lainmukaista. On myös totta, että – kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on todennut – direktiivin 2016/680 7 artiklan 3 kohdasta ja 16 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että henkilötietojen poistamista voidaan lähtökohtaisesti pyytää, jos nämä tiedot on siirretty lainvastaisesti.

116 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 112 kohdassa, siitä, että Interpolin antama punainen ilmoitus koskee tekoja, joihin ne bis in idem -periaatetta voitaisiin soveltaa, ei kuitenkaan voida päätellä, että kyseiseen ilmoitukseen sisältyvät henkilötiedot olisi siirretty lainvastaisesti ja että näiden tietojen käsittelyä olisi pidettävä lainvastaisena.

117 Yhtäältä Interpolin suorittama kyseisten tietojen siirto ei nimittäin ole direktiivin 2016/680 kattamaa henkilötietojen käsittelyä, koska kyseinen järjestö ei ole tämän direktiivin 3 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettu ”toimivaltainen viranomainen”. Toisaalta kyseisessä direktiivissä tai missään muussakaan unionin oikeusäännössä ei säädetä, että Interpolin punaiseen ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojen käsittely olisi poissuljettua, kun ne bis in idem -periaatetta voitaisiin soveltaa.

118 Tällainen käsittely, joka perustuu jäsenvaltioiden oikeuden merkityksellisiin säännöksiin, on lähtökohtaisesti myös tarpeen näiden valtioiden toimivaltaisten viranomaisten tehtävän suorittamiseksi direktiivin 2016/680 1 artiklan 1 kohdan tarkoituksia varten tämän direktiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Nämä toimivaltaiset viranomaiset, joihin kyseisen direktiivin 3 artiklan 7 alakohdan mukaan kuuluvat kaikki viranomaiset, joiden toimivalta kattaa rikosten ennalta estämisen, tutkimisen, paljastamisen tai rikoksiin liittyvät syytetoimet tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanon, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelu ja tällaisten uhkien ehkäisy, eivät nimittäin voi hoitaa tehtäväänsä, jolleivät ne voi lähtökohtaisesti sisällyttää kansallisiin etsittyjen henkilöiden tietokantoihinsa Interpolin punaiseen ilmoitukseen sisältyviä kyseistä henkilöä koskevia henkilötietoja ja suorittaa tässä yhteydessä mahdollisesti tarpeelliseksi osoittautuvaa muuta tietojenkäsittelyä.

119 Lisäksi kuten tämän tuomion 84 kohdassa on todettu, jäsenvaltioiden viranomaisten suorittama Interpolin punaiseen ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojen käsittely voi silloin, kun olemassa on vain indisioita, joiden perusteella voidaan olettaa, että mainittu ilmoitus koskee tekoja, joihin ne bis in idem -periaatetta sovelletaan, osoittautua välttämättömäksi juuri sen tarkistamiseksi, onko asia näin.

120 On kuitenkin muistutettava, että kun sopimusvaltiossa tai jäsenvaltiossa annetussa lainvoimaisessa tuomioistuinratkaisussa on todettu, että Interpolin antama punainen ilmoitus koskee tosiasiasiallisesti samoja tekoja kuin ne, joiden osalta henkilölle, jota tämä ilmoitus koskee, on jo annettu lainvoimainen tuomio, ja että näin ollen ne bis in idem -periaatetta sovelletaan, tähän henkilöön ei voida – kuten ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen annetusta vastauksesta ilmenee ja kun otetaan huomioon Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artikla, luettuna perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa – enää kohdistaa syytetoimia näistä samoista teoista eikä häntä tämän vuoksi voida enää ottaa kiinni näiden tekojen perusteella jäsenvaltioissa. On siis katsottava, että näissä olosuhteissa Interpolin punaiseen ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojen tallentaminen jäsenvaltioiden etsittyjen henkilöiden tietokantoihin ei ole enää tarpeen, joten rekisteröidyn on voitava direktiivin 2016/680 16 artiklan 2 kohdan nojalla pyytää rekisterinpitäjältä henkilötietojensa poistamista

ilman aiheetonta viivytystä. Jos tämä rekisteröinti kuitenkin pidetään voimassa, siihen on liitettävä maininta siitä, että kyseistä henkilöä ei voida enää syyttää samoista teoista jäsenvaltiossa tai sopimusvaltiossa ne bis in idem -periaatteen vuoksi.

121 Edellä esitetyn perusteella neljänteen ja kuudenteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2016/680 säännöksiä, luettuina Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan ja perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa, on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä Interpolin antamaan punaiseen ilmoitukseen sisältyvien henkilötietojen käsittelylle, jollei sopimusvaltiossa tai jäsenvaltiossa annetussa lainvoimaisessa tuomioistuinratkaisussa ole todettu, että ne bis in idem -periaatetta sovelletaan tekoihin, joihin tämä ilmoitus perustuu, kunhan tämä käsittely täyttää kyseisessä direktiivissä säädetyt edellytykset ja erityisesti sen, että se on mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuin tavoin tarpeen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi.

Oikeudenkäyntikulut

122 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin Schengenissä 19.6.1990 ja joka tuli voimaan 26.3.1995, 54 artiklaa ja SEUT 21 artiklan 1 kohtaa, luettuina Euroopan unionin perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa, on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen sopimusvaltion viranomaiset tai jäsenvaltion viranomaiset ottavat väliaikaisesti kiinni henkilön, jota koskee Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) kolmannen valtion pyynnöstä julkaisema punainen ilmoitus, jollei tämän sopimuksen sopimusvaltiossa tai jäsenvaltiossa annetussa lainvoimaisessa tuomioistuinratkaisussa ole todettu, että mainitun sopimuksen sopimusvaltio tai jäsenvaltio on jo antanut tätä henkilöä koskevassa asiassa lainvoimaisen tuomion samojen tekojen osalta kuin ne, jotka ovat tämän punaisen ilmoituksen perustana.**

2) **Luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680 säännöksiä, luettuina 19.6.1990 allekirjoitetun Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan ja perusoikeuskirjan 50 artiklan valossa, on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) antamaan punaiseen ilmoitukseen sisältyvien**

henkilötietojen käsittelylle, jollei tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen sopimusvaltiossa tai jäsenvaltiossa annetussa lainvoimaisessa tuomioistuinratkaisussa ole todettu, että ne bis in idem -periaatetta sovelletaan tekoihin, joihin tämä ilmoitus perustuu, kunhan tämä käsittely täyttää kyseisessä direktiivissä säädetyt edellytykset ja erityisesti sen, että se on mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuin tavoin tarpeen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi.

3) **Viides ennakkoratkaisukysymys jätetään tutkimatta.**

Allekirjoitukset